

COMISIA EUROPEANĂ
DG Ocupare, Afaceri Sociale și Egalitate de Șanse
Coordonare FSE, Monitorizarea Politicilor Naționale
Correspondente I
Coordonare Fondul Social European (FSE)

29 Noiembrie 2007

PARTENERII SOCIALI CA BENEFICIARI

Sprijinul Fondului Social European pentru partenerii sociali în perioada 2007-2013

1. Introducere

Definiția partenerilor sociali

„Partenerii sociali” este un termen larg utilizat pe cuprinsul Europei ca referire la reprezentanții conducerii și forței de muncă (angajatori și sindicate).

Partenerii sociali au un rol unic în guvernarea socială și economică: ei sunt implicați, sub toate aspectele, în problemele pieței muncii: de la condițiile de muncă, dezvoltarea formării profesionale continue la definiția standardelor salariului. În special, ei sunt numiți în vederea conducerii dialogului în numele membrilor lor care se poate încheia cu acorduri colective pe toate punctele de interes.¹ Aceasta înseamnă că partenerii sociali nu reprezintă doar vocea intereselor conducerii și forței de muncă. Ei pot, de asemenea, angaja membrii lor în diverse acțiuni de negociere. Aceasta deosebește dialogul social, un proces mai larg de negocieri colective și consultări, fie bipartit între parteneri sociali autonomi, fie tripartit cu autorități publice, de un dialog civic mai larg cu alte organizații interesate.

Ca o consecință, dialogul social poate fi un instrument puternic pentru rezolvarea problemelor comune. În plus față de consultarea tripartită a partenerilor sociali de către Guvern privind problemele politice, dialogul bipartit dintre organizațiile reprezentative ale partenerilor sociali poate rezolva multe conflicte potențiale pe piața muncii, care altfel s-ar fi regăsit și stabilit în sfera politică. Dialogul social poate oferi companiilor și angajaților un mediu stabil în care își pot desfășura activitatea și poate contribui semnificativ la anticiparea și managementul de succes al schimbării. Dialogul social tripartit poate angaja sindicatele, angajatorii și Guvernul în procesul deliberării în care ei pot explica, oferi motive și să-și asume o responsabilitate mai largă pentru acțiunile lor. Exemple recente din unele State Membre au evidențiat că dialogul social tripartit contribuie semnificativ la modernizarea cu succes a politicii

¹ Comunicarea Comisiei COM(2002) 341final, Dialogul social european, o forță pentru inovare și schimbare

pieței muncii. Această nouă abordare către tripartitism poate fi dezvoltată la nivel local, național și european.²

Sprijinul FSE pentru partenerii sociali în perioada 2000-2006

Partenerii sociali sunt promotori într-un foarte mare număr de proiecte finanțate prin FSE. În perioada 2000-2006, partenerii sociali au fost vizibili în domeniul adaptabilității lucrătorilor, în special, în furnizarea de formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții. Prin intermediul liniilor de buget din domeniul dialogului social, inițiativei EQUAL, proiectelor PHARE, o serie de alte proiecte au sprijinit, de asemenea, dialogul social și au îmbunătățit abilitățile partenerilor sociali, în general.

Experiența evidențiază faptul că partenerii sociali au implementat acțiuni de succes. De exemplu, în Germania, partenerii sociali joacă un rol important în domeniul învățării pe tot parcursul vieții (o estimare de 8% din bugetul total FSE). În același mod, partenerii sociali au un rol cheie în adaptabilitate și măsuri antreprenoriale (o estimare de 20% din bugetul total-formare vocațională pentru tineri, formare vocațională pentru angajați și noi aranjamente ale timpului de lucru).

În Spania, circa 80% din acțiunile de formare profesională continuă cofinanțate de FSE sunt derulate de partenerii sociali, reprezentând aproximativ 14% din sprijinul FSE. Partenerii sociali au, de asemenea, un rol semnificativ în domeniul adaptabilității.

În Belgia, partenerii sociali³ sunt puternic implicați în implementarea a trei priorități cheie reprezentând aproximativ 45% din bugetul global FSE în Flandra - „Dezvoltarea antreprenoriatului”, „Încurajarea flexibilității afacerilor și a angajaților”, „Întărirea politicilor de egalitate de șanse pentru femei și bărbați”.

În Olanda, măsurile în care partenerii sociali implementează majoritatea proiectelor reprezintă 13% din bugetul FSE. Măsuri privind formarea profesională pentru angajați sunt implementate esențial de fondurile O&O („fonduri de sector” care sunt derulate de partenerii sociali) și de municipalități⁴, de asemenea.

2. Partenerii sociali ca beneficiari ai FSE în perioada 2007-2013

Cadrul legislativ al Fondului Social European (FSE), în vigoare, pentru perioada 2007-2013, consolidează atât importanța, cât și responsabilitatea partenerilor sociali în atingerea obiectivelor Strategiei Lisabona în Uniunea Europeană (UE): **creștere și locuri de muncă**.

Articolul 3.1 (e) include explicit parteneriatele în rândul beneficiarilor în scopul intervenției FSE:

<i>Articolul 3.1 (e)</i>

² Comisia Europeană, Raportul Grupului de Lucru la nivel înalt al Relațiilor Industriale și Schimbarea în Uniunea Europeană, 2002

³ Împreună cu ONG-urile

⁴ Vezi anexa pentru mai multe exemple și detalii

„promovarea parteneriatelor, pactelor și inițiativelor prin intermediul relaționării actorilor relevanți, cum ar fi partenerii sociali și organizațiile non-guvernamentale, la nivelurile transnațional, național, regional și local în vederea mobilizării pentru reforme în domeniul ocupării și inclusivității pieței muncii”

Rolul partenerilor sociali în atingerea obiectivelor Lisabona

Partenerii sociali au un rol cheie, împreună cu Statele Membre, în implementarea obiectivelor și priorităților Strategiei Lisabona:

- *Ocupare totală*: atingerea ocupării totale și reducerea șomajului și inactivității, prin creșterea cererii și ofertei forței de muncă, sunt vitale pentru susținerea creșterii economice și consolidării coeziunii sociale;

- *Îmbunătățirea calității și productivității muncii*: eforturile de creștere a ratelor de ocupare sunt în strânsă legătură cu îmbunătățirea atractivității locurilor de muncă, calitatea muncii și creșterea productivității muncii și reducerea părții muncii de eficiență slabă. Sinergiile dintre calitatea muncii, productivitate și ocupare trebuie total exploatate;

- *Întărirea coeziunii sociale și teritoriale*: este nevoie de acțiune determinată pentru întărirea coeziunii sociale, prevenirea excluziunii de pe piața muncii și sprijinirea integrării în ocupare a persoanelor dezavantajate și pentru reducerea disparităților regionale în termeni de ocupare, șomaj și productivitatea muncii, în special, în regiunile rămase în urmă.

Rolul partenerilor sociali este menționat, în special, în **Linia Directoare privind ocuparea 21**: *Promovarea flexibilității combinate cu asigurarea ocupării și reducerea segmentării pieței muncii, având în vedere rolul partenerilor sociali, prin intermediul:*

- adaptării legislației privind ocuparea, revizuirii diferitelor aranjamente contractuale și ale timpului de lucru, acolo unde este necesar,
- abordării problematicei muncii nedeclarate,
- anticipării mai bune și managementului pozitiv al schimbării, incluzând restructurarea, schimbări notabile legate de deschiderea comerțului, în vederea minimizării costurilor sociale și facilitării adaptării,
- promovării și diseminării formelor inovative și adaptabile ale organizării muncii, în vederea îmbunătățirii calității și productivității muncii, incluzând sănătatea și securitatea muncii,
- sprijinului pentru schimbări în status-ul ocupațional, incluzând formarea profesională, angajarea pe cont propriu, demararea afacerii și mobilitatea geografică.

O altă referință la partenerii sociali este făcută în **Linia Directoare 22: Asigurarea progreselor costurilor muncii și mecanismelor de stabilire a salariilor**, cu privire la responsabilitatea partenerilor sociali în domeniul negocierii salariului, evitând decalajele de plată după sex.

În ceea ce privește liniile directoare menționate mai sus, partenerii sociali sunt în mod particular bine poziționați ca să-și aducă o contribuție utilă în următoarele domenii:

- dezvoltarea capacităților serviciilor de ocupare cu privire la găsirea locului de muncă potrivit
- dezvoltarea politicilor de prevenire a „crizei” abilităților
- intensificarea funcționării piețelor muncii prin îmbunătățirea bazelor de date ale locurilor de muncă și prin posibilitățile de învățare care trebuie să fie interconectate la nivel european, utilizând tehnologii de informare moderne și experiența deja câștigată la nivel european.

În plus, partenerii sociali contribuie la realizarea obiectivelor Uniunii Europene prin inițiative în domeniile: învățarea pe tot parcursul vieții; creșterea ratei de ocupare, egalitatea de șanse între femei și bărbați; îmbunătățirea accesului la ocupare și participarea pe piața muncii; consolidarea incluziunii sociale și lupta împotriva discriminării; reconcilierea activității profesionale cu viața de familie; dezvoltarea **indicatorilor**, defalcați pe sex, **ținte** și suport statistic pentru baze de date care măsoară progresul în acțiunile pentru care ei sunt responsabili.

Intensificarea ajutorului partenerilor sociali în regiunile supuse obiectivului Convergență

În ciuda dezvoltării pozitive indiscutabile, există preocuparea unei îmbunătățiri viitoare a capacității partenerilor sociali de a lua parte la dialog social, precum și la guvernarea socială, economică, și a pieței muncii, îndeosebi, în regiunile supuse obiectivului Convergență. Cercetarea în relațiile industriale comparative se confruntă cu probleme, iar indicatorii nu oferă o imagine completă a calității relațiilor industriale. Totuși, cercetările recente indică o problemă relativă a dialogului social în multe State Membre din regiunile supuse obiectivului Convergență. Densitatea sindicatelor este sub media UE în Cehia, Germania, Grecia, Ungaria, Polonia, Portugalia, Letonia, Spania, Lituania, Estonia și Franța. Reprezentativitatea angajatorilor este cea mai mică în cadrul Statelor Membre din Europa Centrală și de Est, care au aderat în 2004, precum și în Portugalia. În plus, în Cipru, Slovacia, Marea Britanie, Cehia, Grecia, Spania, Polonia, Portugalia, Ungaria, Letonia, Lituania, Estonia și Malta, mai puțin de 50% din lucrători sunt reprezentați de un sindicat sau/și de un consiliu al lucrătorilor. În majoritatea noilor State Membre, sistemul tripartit nu este atât de dezvoltat comparativ cu cel bipartit (sectorial).

Mai mult, dialogul social reprezintă o parte esențială a guvernării în Europa, iar Statele Membre și UE beneficiază de structuri eficiente de dialog social. Ajutorul pentru activitățile de creștere a conștientizării și de dezvoltare a capacității instituționale este necesar pentru a încuraja stabilirea și funcționarea structurilor de dialog social la toate nivelurile (național, regional și local). În conformitate cu dreptul la libertatea asocierii și a autonomiei partenerilor sociali, dezvoltarea capacității

instituționale este un proces de tipul “de jos în sus” și depinde de eforturile partenerilor sociali.

Pentru perioada 2007-2013, articolul 5.3 din Regulamentul FSE specifică clar rolul partenerilor sociali în implementarea Fondului: “Autoritatea de Management a fiecărui Program Operațional va încuraja participarea adecvată a partenerilor sociali la acțiuni finanțate, conform articolului 3”.

Este clar faptul că partenerii sociali au fost și vor continua să fie beneficiarii în cadrul tuturor priorităților FSE în toate Statele Membre.

Conform articolului 3.1 al Regulamentului FSE, ajutorul specific se va axa **pe îmbunătățirea și dezvoltarea parteneriatelor și pactelor, în vederea mobilizării pentru reforme**, în domeniul ocupării și incluziunii sociale. Aceste activități prezintă importanță pentru îmbunătățirea situației de pe piața muncii și pentru promovarea unei guvernante eficiente, reprezentând o prioritate nouă și individuală pentru viitoarele intervenții FSE – așa numita prioritate “*mobilizare pentru reformele în domeniile ocupării și incluziunii*”

O altă prioritate nouă a FSE, articolul 3.2 (b), **care are potențialul de a acorda ajutor în crearea parteneriatelor**, este “*întărirea capacității instituționale și eficientizarea administrației publice și serviciilor*”.

Dezvoltarea și implementarea politicilor eficiente necesită implicarea altor actori, precum și întărirea legăturii și cooperării dintre actorii implicați. Capacitatea instituțională poate sprijini dezvoltarea parteneriatelor în domeniile largi ale politicii și la toate nivelurile teritoriale. În particular, ajutorul se va adresa dialogului dintre entitățile publice și private, incluzând partenerii socio-economici și organizațiile non-guvernamentale. Pentru un dialog eficient, ambele structuri și sisteme este necesar a fi consolidate. FSE poate sprijini această dezvoltare a parteneriatelor, unde este cazul.

Ajutor specific pentru dezvoltarea capacității instituționale și a acțiunilor comune

Având în vedere că mai sunt multe de făcut, Regulamentul (CE) FSE nr. 1081/2006 pentru perioada de programare 2007-2013 nu continuă doar să accentueze nevoia pentru implicarea activă a actorilor relevanți și, în special, a partenerilor sociali, în programarea și implementarea programelor FSE, ci face referire la crearea parteneriatelor și capacității instituționale într-un număr de exemple noi.

Pentru a lua în calcul nevoile majore ale regiunilor convergente și țărilor supuse obiectivului Coeziune, pe baza obiectivului Convergență, în vederea creșterii economice, oportunităților de ocupare, a calității și productivității muncii, FSE oferă sprijin pentru dezvoltarea acestor State Membre, pentru atingerea obiectivelor **comune ale UE**

Art. 5.3.2

“Potrivit obiectivului Convergență, o sumă corespunzătoare din resursele FSE va fi alocată capacității instituționale, care va include formarea profesională, măsuri de relaționare, întărirea dialogului social și activităților comune ale partenerilor sociali, în special în ceea ce privește adaptabilitatea lucrătorilor și a întreprinderilor, conform articolului 3.1(a)(Scop)

Articolul 5.3.2 prevede faptul că o sumă corespunzătoare din totalul resurselor va fi alocată sprijinirii partenerilor sociali în 2 tipuri de activități:

– activități de capacitate instituțională: dau posibilitatea partenerilor sociali de a-și juca rolul într-un mod eficient, așa cum prevede Titlul XI din Tratat (consultări privind propunerile în domeniul politicii sociale, precum și în domeniul Dialogului Social European) și pentru a atinge obiectivele FSE; acestea includ formarea profesională, măsurile de relaționare, întărirea dialogului social;

- acțiuni comune întreprinse de partenerii sociali: în special, în activități privind adaptabilitatea lucrătorilor și a întreprinderilor.

Sprijinul pentru partenerii sociali poate lua forma ajutorului organizațiilor individuale ale partenerilor sociali, precum și a acțiunilor comune întreprinse de organizațiile reprezentând ambele părți.

Capacitatea instituțională este un proces de dezvoltare a capacităților organizaționale, financiare și a personalului sindicatelor și angajatorilor, precum și de intensificare a contribuțiilor la nivel național și regional. Acțiunile de îmbunătățire a capacității în ceea ce privește dialogul social pot consta în: formare profesională în informare, mecanisme de participare și negociere, întărirea rolului partenerilor sociali, modelarea condițiilor de lucru și funcționarea pieței muncii, consolidarea structurilor sectoriale, îmbunătățirea legăturii dintre dialogul social de la nivel național și cel european ș.a.

Exemplele de măsuri posibile pot fi găsite în anexă.

3. Abordări ale programării

Metode de abordare a sprijinului acordat partenerilor sociali în Programele Operaționale

Când se realizează programarea oricărui tip de ajutor în programele FSE, ar trebui luate în considerare următoarele principii generale:

- pentru orice acțiune, **baza legală** din Regulamentul FSE trebuie să fie clar identificabilă. Când se justifică selecția unei axe prioritare a Programului Operațional în cauză, trebuie stabilită o legătură cu piața muncii și trebuie identificată acțiunea careia se adresează prioritatea FSE.
- acțiunile referitoare la sprijinul pentru capacitatea instituțională a partenerilor sociali, precum și acțiunile comune (articolul 5.3. și articolul 3.1. a) sau promovarea parteneriatelor, pactelor și inițiativelor (articolul 3.1. e) trebuie să constituie o parte integrală a strategiei stabilite în Cadrul Strategic Național de Referință. Strategia trebuie să explice raționamentul, sprijinul și contribuția sa potențială pentru promovarea ocupării și dezvoltării economice. Atunci când

acțiunile sunt suportate din FEDR și FSE, strategia trebuie elaborată având la bază complementaritatea dintre Fonduri și exploatarea sinergiilor potențiale. Este normal pentru Autoritățile de Management să intre în contact cu partenerii sociali pentru a discuta nevoile lor astfel încât să poată fi reflectate în documentele de programare;

- Programele Operaționale ar trebui să rezulte din strategie și contribuie la realizarea obiectivelor identificate în Cadrul Strategic Național de Referință și Programele Naționale de Reformă.

Programul Operațional

Cadrul legislativ pentru perioada 2007-2013, care reflectă o abordare strategică a programării, aduce în discuție numeroasele schimbări ale conținutului și structurii viitoarelor programe operaționale (PO). Odată cu adoptarea liniilor directe, strategice comunitare, programarea se concentrează pe prioritățile UE, iar Programele Operaționale devin documente strategice. Ele nu mai conțin descrierea măsurilor, ci strategia și prioritățile.

Statele Membre pot alege să aibă un **Program Operațional** sau o **Axă Prioritară** dedicată **adaptabilității lucrătorilor și întreprinderilor** (așa cum este definit în articolul 3.1.a. din Regulamentul FSE).

Articolul 2 din Regulamentul General

1. **„Program operațional (OP)”**: document trimis de un Stat Membru și adoptat de Comisie și care stabilește o strategie de dezvoltare cu un set coerent de priorități pentru a fi îndeplinite cu ajutorul unui Fond sau, în cazul obiectivului Convergență, Fondul de Coeziune și FEADR.
2. **„Axă prioritară”**: una dintre prioritățile strategiei într-un program operațional cuprinzând un grup de operațiuni care sunt înrudite și care au scopuri măsurabile specifice.

În mod ideal, o axă prioritară tematică ar trebui să corespundă nu mai mult decât unei axe prioritare identificate în Regulamentul FSE. Cu alte cuvinte, nu este recomandat să se transforme axele prioritare identificate în Regulamentele FSE atunci când sunt traduse în axe prioritare ale PO. Pe de altă parte, atunci când este vorba de Programe Operaționale specializate, o anume prioritate a Regulamentului FSE poate fi tradusă în mai mult de o axă prioritară a PO.

Articolul 37 (1) al Regulamentului General

Programele operaționale care se referă la obiectivele Convergență și Competitivitate și ocupare regională vor conține:

- c) o informare asupra axelor prioritare și țintele lor precise. Aceste ținte vor fi cuantificate folosindu-se un număr limitat de indicatori pentru output și rezultate, luând în considerare principiul proporționalității. Indicatorii vor face posibile măsurarea progresului în relație cu linia de bază și atingerea scopurilor axelor prioritare.

Orice SM poate astfel să programeze sprijinul capacității instituționale a partenerilor sociali printr-un program operațional sau printr-o axă prioritară privind adaptabilitatea și formarea profesională a antreprenorilor, restructurarea; sau consolidarea structurilor de dialog social ca parte a acțiunilor de bază în ceea ce privește capacitatea instituțională.

Totuși, în PO finanțate din FSE în regiunile supuse obiectivului Convergență, articolul 5 din Regulamentul FSE (Buna guvernare și parteneriat) prevede ca o sumă alocată din FSE să fie acordată pentru sprijinul partenerilor sociali. În consecință, faptul că unele regiuni ale unui SM nu intră sub obiectivul de convergență se datorează existenței unui obstacol pentru sprijinul partenerilor sociali.

Implementarea acțiunilor

Asistența FSE ia forma unor granturi nerambursabile individuale sau globale, granturi rambursabile, împrumuturi cu discount, micro-credite, fonduri de garantare sau contractări de bunuri și servicii în conformitate cu regulile de achiziții publice (licitații). În implementarea unui program operațional finanțat din FSE, Autoritatea de Management trebuie să determine cea mai corespunzătoare metodă de acordare a sprijinului financiar. Acestea pot fi, de exemplu, prin apeluri pentru granturi sau apeluri pentru licitații. În toate cazurile, se aplică principiile generale ale transparenței, egalității și non-discriminării.

În timp ce articolul 5.3 nu stabilește nici un drept individual, pentru finanțarea capacității instituționale și a măsurilor comune ale partenerilor sociali, o sumă specifică trebuie alocată pentru acest scop și Autoritatea de Management ar trebui să faciliteze folosirea adecvată a acestor fonduri de către partenerii sociali.

Mai mult, Statele Membre cu asistență de la Comisie, când este cazul, trebuie să se asigure că FSE nu susține operațiuni specifice, care sunt susținute prin alte programe comunitare trans-naționale, în special, în domeniul educației și formării.

Rolurile diferite ale partenerilor sociali în implementarea fondurilor

În perioada 2000-2006, partenerii sociali au fost membri eficienți în multe dintre Comitetele de Monitorizare ale programelor operaționale.

Aceeași situație se va întâmpla în perioada 2007-2013, când articolul 11 (Parteneriat) al Regulamentului General (CE) Nr. 1083/2006 susține că fiecare Stat Membru va organiza, acolo unde este cazul și în acord cu regulile și practicile naționale, în vigoare, un parteneriat cu autorități și organisme, cum ar fi: autorități publice competente la nivel regional, local și urban; parteneri sociali și economici; orice alt organism reprezentând societatea civilă, partenerii de mediu, organizații non-guvernamentale și organisme care promovează egalitatea între bărbați și femei.

Conform articolului 5.2 (Buna guvernare și Parteneriat) din Regulamentul FSE, Statele Membre vor asigura implicarea partenerilor sociali și consultarea adecvată și participarea altor actori implicați, la nivel teritorial, **în pregătirea, implementarea și monitorizarea sprijinului FSE.**

În plus, în cadrul implementării fondurilor, partenerii sociali se pot comporta ca și beneficiari sau organisme intermediare, a căror responsabilitate este clar definită în Regulamentul General⁵.

Aceste roluri multiple plasează partenerii sociali în centrul implementării FSE. În fiecare dintre aceste funcții, partenerii sociali joacă roluri distincte:

- Atât Regulamentul General, cât și cel de implementare, stabilesc clar reguli pentru implementarea fondurilor în termenii responsabilității, guvernantei și transparenței.
- Regulamentul General, prin articolele 63 și 64, identifică și descrie atât compoziția, cât și sarcinile Comitetului de Monitorizare, în plus față de articolele 59- 61 pentru desemnarea și funcțiile autorităților.
- Ca membri ai Comitetului de Monitorizare, partenerii sociali vor fi responsabili cu eficiența și implementarea Programului Operațional, care include luarea în considerație și aprobarea criteriilor pentru selectarea operațiunilor finanțate. În acest sens, membrii Comitetului de Monitorizare trebuie să se asigure că aceste criterii sunt transparente, deschise și că acestea reflectă reprezentativitatea partenerilor sociali în Statele Membre și în regiuni. Mai mult, Autoritatea de Management va trebui să publice o descriere a procedurilor pentru examinarea aplicațiilor pentru finanțare și perioadele de timp implicate.
- Mai mult, urmărind articolul 7(d) din Regulamentul de Implementare, Autoritățile de Management sunt responsabile cu publicarea listelor de beneficiari, numele operațiunilor și suma finanțărilor publice alocate operațiunilor.

4. Aspecte specifice

Programe multi-obiective

Articolul 32 paragraful 1 din Regulamentul General menționează: *“Un Program Operațional va sprijini numai unul dintre cele trei obiective la care se referă articolul 3, agreeate de Comisie și de Statele Membre.”*

Câteva State Membre au arătat interes în folosirea opțiunilor menționate în articolul de mai sus, și consideră stabilirea Programelor Operaționale sub obiectivul Convergență și Competitivitate regională și ocupare (de exemplu, programe multi-obiectiv).

Unul dintre cele mai importante aspecte referitoare la programele multi-obiectiv este asigurarea că articolul 22 (**non-transferabilitatea fondurilor între Obiective**) este respectat și astfel fondurile alocate regiunilor aflate sub obiectivul Convergență sunt folosite numai pentru beneficiul acestor regiuni, în vreme ce resursele alocate

⁵ Articolul 2 din Regulamentul General 1082/2006 – beneficiar: un operator, organism sau firmă, public sau privat, responsabil cu inițierea și implementarea operațiunilor. Organism intermediar: orice organism public și privat sau serviciu care acționează sub responsabilitatea Autorității de Management sau de Certificare, sau care acționează în numele autorității vis-a-vis de operațiunile de implementare.

regiunilor aflate sub obiectivul Competitivitate și Ocupare sunt folosite numai pentru aceste regiuni.

Implementarea proiectelor multi-obiectiv ridică întrebări asupra faptului cum poate să se stabilească rata contribuției pentru fiecare obiectiv. Se pot distinge două niveluri ale acestui calcul:

1. calculul cu privire la bugetul total al PO, de exemplu cât de mult poate să contribuie Obiectivul Convergență la PO și cât de mult Obiectivul Competitivitate și Ocupare.
2. calculul cu privire la contribuția fiecărui obiectiv la operațiuni detaliate (de ex, nevoia pentru proiecte multi-obiectiv).

În legătură cu calculul din primul caz, acesta este făcut în principal prin decizia politică a Guvernului (a se vedea anexa pentru informații suplimentare). Distanța generală este decisă deja în timpul negocierilor CSNR. Programele Operaționale ar trebui să se refere la acestea și să informeze despre sublinierea presupunerilor care duc la decizia pentru un anumit PO.

În legătură cu cea de-al doilea calcul, referitor la contribuția operațiunilor particulare, pot fi identificate două abordări în acest stadiu:

- PO care stabilesc în mod clar calculul pro-rata (sau calculul pro-rata care se aplică la diferite grupuri de proiecte) și care intenționează să aplice aceste pro-rata la un grup particular de proiecte multi-obiectiv în timpul ciclului de viață al unui program.
- PO în care informația asupra metodologiei este furnizată. Informația explică cum pro-rata pentru diferite operațiuni va fi stabilită. Asemenea abordare este aplicată programelor unde este prevăzut numai un număr limitat de proiecte multi-obiectiv.

În orice caz, calculul (sau metodologia) trebuie realizat într-un mod transparent și logic, în concordanță cu impactul probabil al finanțării FSE relevant pentru un obiectiv particular.

Sistemul de delimitare a fondurilor între obiective trebuie să se aplice tuturor proiectelor partenerilor sociali. Cu alte cuvinte, nu este posibilă finanțarea acțiunilor comune ale partenerilor sociali care acoperă întreg teritoriul unei țări numai în cadrul obiectivului Convergență. Acțiunile eligibile obiectivului Convergență vor fi finanțate din alocarea specială pentru acțiunile partenerilor sociali în cadrul regiunilor supuse obiectivului Convergență (conform articolului 5.3) dar operațiunile eligibile regiunilor supuse obiectivului Competitivitate și Ocupare trebuie să fie finanțate în cadrul obiectivului Competitivitate sau din bugetul național (nu din PO FSE). De asemenea, este important de reținut faptul că nu contează sediul partenerilor sociali, ci aportul operațiunilor specifice la regiunile supuse obiectivelor Convergență și Competitivitate și Ocupare.

Aspecte financiare

1. Conform articolului 34 al Regulamentului nr. 1083/2006, FSE poate finanța acțiuni de tip FEDR, în limita a 10% din finanțarea comunitară

pentru fiecare axă prioritară a unui Program Operațional. Care ar fi aplicarea practică sugerată a articolului 34 (2) astfel încât limita de 10 % să fie depășită într-un proiect/activitate pe cheltuiala celorlalte?

Articolul 34 (2) (RG) permite acțiunilor care pot fi finanțate din alte fonduri (de ex. FEDR), care sunt necesare pentru implementarea satisfăcătoare (FSE) a operațiunii și care sunt direct conectate, să fie eligibile și plătite din FSE. Limita financiară de 10% se va aplica la nivelul axelor prioritare și nu la nivelul operațiunii.

2. Dacă o întreprindere primește ajutor (de ex. pentru a îndeplini cerințele de securitate în muncă) în implementarea proiectului de către partenerii sociali, se poate considera ajutor de stat?

Pentru a răspunde în mod corespunzător, Comisia solicită o clarificare mai concretă. Totuși, sunt câteva elemente generale care ar trebui luate în considerare în privința ajutorului de stat.

Se aplică două principii.

Primul, regulile ajutorului de stat se aplică conform articolului 87 al Tratatului privind operațiunile comerciale. Obiectivul exercițiului este de a asigura faptul că nu există nici o distorsiune pe piață datorată ajutorului venit din partea Guvernului (la nivel regional sau național). Se aplică doar într-o situație de piață. Prin urmare, primul lucru care trebuie făcut este să privim și să întrebăm: sunt partenerii sociali beneficiarii sprijinului financiar pe o piață competitivă pentru serviciile pe care le furnizează? Dacă nu se află pe o piață competitivă, ei nu pot distorsiona piața. Acesta este primul lucru care trebuie privit din punct de vedere al sprijinului acordat partenerilor sociali.

În al doilea rând, regulile ajutorului de stat au dispense specifice în domeniul formării profesionale și ocupării. Aceste dispense sunt realizate astfel încât să faciliteze ambele acțiuni, și în multe situații tipul ajutorului acordat partenerilor sociali va intra sub incidența acestei dispense, și, deci, regulamentele nu se mai aplică. Va fi ajutor de stat, dar regulamentele nu se vor aplica deoarece acțiunile finanțate vor fi scutite.

În plus, orice ajutor de stat mai mic de 100 000 Euro este automat scutit. Totul depinde de mărimea proiectului și de acțiunile care sunt întreprinse. Aceste trei elemente combinate, în contextul partenerilor sociali, pot provoca dificultăți sau probleme de ajutor de stat foarte rar. Mai mult, Statele Membre pot notifica scheme sigure Comisiei și primi dispense.

3. Acțiunile prevăzute în articolul 5.3 nu sunt de natură exhaustivă, sunt doar exemple, care sunt desigur logice. Totuși, acțiunile privind capacitatea instituțională a partenerilor sociali sunt menționate specific.

Considerând că acele acțiuni vor influența eligibilitatea cheltuielilor respective, dorim să știm dacă costurile cu structurile și cheltuielile operaționale/curente ale partenerilor sociali sunt eligibile sau nu?

De exemplu, pot fi co-finanțate cheltuielile cu salariile? Sunt eligibile cheltuielile de călătorie ale partenerilor sociali și experților, diurnele? SM ar trebui să determine eligibilitatea (sau neeligibilitatea) acestor cheltuieli?

Ajutorul FSE se adresează finanțării operațiunilor/acțiunilor – ca urmare a unui apel de proiecte sau a unei licitații (de ex. pe baza termenilor unui grant sau unui contract) și nu a unui cost curent sau subvenție. Costurile unei operațiuni trebuie să fie definite în conformitate cu scopul FSE și trebuie să fie direct legate de operațiunile și eligibilitatea conformă regulilor naționale precum și articolului 11 al Regulamentului FSE.

Unul din principiile pentru 2007 – 2013 pe care Comisia ar dori să-l vadă manifestându-se este abordarea simplificată. De exemplu, “Ar trebui ca ajutorul partenerilor sociali să fie acordat sub forma unui grant?”. Aceasta va permite opțiunea de a avea un procent din costurile indirecte stabilit pe bazele ratelor forfaitare.

Diurna poate fi eligibilă. De exemplu, dacă partenerii sociali vor derula cursuri de pregătire, *diurna* poate fi definită pe bazele regulilor de eligibilitate națională.

Referitor la depreciere, se vor aplica regulile naționale. Câteva reguli naționale pot deprecia calculatoarele, unele pe bază anuală, altele la trei ani. Dacă ajutorul FSE pentru partenerii sociali se referă la un grant sau o licitație și va finanța un proiect de 18 luni, atunci se va aplica *pro-rata* de depreciere pentru infrastructură, care este utilizată pentru o perioadă de 18 luni. FSE nu poate acoperi cheltuielile directe.

Dacă un angajator are trei angajați, FSE nu poate substitui salariile lucrătorilor. FSE finanțează salariile persoanelor care fac ca proiectul să fie eligibil conform apelului pentru grant sau licitație. În acest sens, FSE poate finanța salariile, nu și cheltuielile directe.

4. Sunt regiunile “phasing-out” și ”phasing-in” acoperite de articolul 5?

În primul rând, conform articolului 8 RG putem preciza faptul că **regiunile phasing-out** sunt considerate regiuni de Convergență (art. 8.1). Regiunile phasing-in fac referire la Obiectivul Regional de Competitivitate și Ocupare (art. 8.2). În conformitate cu **prioritățile pentru acțiuni**, o diferențiere trebuie făcută.

În primul rând, statele supuse obiectivului de coeziune, cum ar fi : Spania, Grecia, Portugalia și toate noile SM, incluzând regiunile de tranziție, Regulamentul FSE se poate aplica tuturor statelor, inclusiv regiunilor supuse Obiectivului Competitivitate (art. 3.4 Regulamentul FSE).

Referitor la buget, chiar dacă regiunilor phasing-in li se pot aplica toate prioritățile, aceasta va constitui resursa principală care va fi utilizată.

În al doilea rând, separat de țările supuse coeziunii, o altă divizare este necesară. Regiunile phasing-out sunt regiuni supuse obiectivului Convergență. Ele pot aplica pentru cele două priorități conform Regulamentului FSE.

Din contră, regiunile phasing-in, incluse în Obiectivul Competitivitate nu pot, prin definiție, să fie finanțate pe baza articolului 3.2 Regulamentul FSE. Pot aplica numai în cazul priorităților stabilite în articolul 3.1 Regulamentul FSE.

5. Ce fel de acțiuni și cheltuieli pot fi cofinanțate în contextul “întăririi capacității instituționale” și care este diferența dintre acele tipuri de acțiuni și cele prevăzute în articolul 3 (2) (b)?

Articolul 5 (3) se referă la instrumentele ce pot fi folosite pentru a întări capacitatea partenerilor sociali: pregătire, măsuri de relaționare, activități stabilite de comun acord între patronate și sindicate.

Articolul 3 (2)(b) se concentrează mai mult pe obiectivele priorității capacității instituționale și la modul în care partenerii sociali pot contribui la acele obiective, fiind promotori sau furnizând diverse acțiuni vizând: reforme, regulamente mai bune și o guvernare bună în economie, ocupare, educație,...

ANEXA

Exemple de capacitate instituțională și acțiuni comune

Comisia a finanțat deja proiecte transnaționale în care sunt implicate atât statele din UE15, cât și partenerii sociali ai noilor State Membre (prin intermediul bugetelor pentru dialog social, inițiativei Equal și proiectelor Phare) . Câteva noi State Membre și-au dedicat o parte a bugetului FSE până în 2006 acțiunilor de promovare a capacității instituționale a partenerilor sociali naționali. În documentele de programare au fost incluse măsuri pentru întărirea structurilor de dialog social ca parte a acțiunilor de bază de capacitate instituțională, sau sub acțiuni legate de restructurare și adaptabilitate și formare profesională a antreprenorilor.

De exemplu, în Polonia, au fost derulate următoarele proiecte:

- NSYY Solidarność Gdańsk a lansat un program de formare profesională pentru sindicate și reprezentanții potențialilor lucrători datorită reintroducerii instituției Consiliului Lucrătorilor în Polonia. Principala activitate a proiectului este reprezentată de cursurile destinate viitorilor membri ai consiliilor lucrătorilor, incluzând o introducere în noua lege a Consiliului de Muncă din Polonia, metode și instrumente de analiză economică și financiară, metode de dialog social constructiv și sustenabil, instrumente pentru creșterea adaptabilității lucrătorilor și dezvoltarea competențelor interpersonale și metode inovatoare de managementul conflictelor. Ca un instrument suplimentar pentru obținerea cunoștințelor privind analiza financiară și economică, a fost creat un portal de internet. Rezultatele proiectului vor fi prezentate la conferința internațională și vor fi publicate. Va fi lansat suplimentar un fluturaș care să ajute la stabilirea noilor consilii de lucru și să informeze asupra drepturilor și obligațiilor membrilor lor.
- FPPZ (Federația Lucrătorilor din Vestul Poloniei) a început un proiect „Parteneriatul ca o formă de politică activă pe piața muncii”, care implică parteneri diferiți precum oficii de forță de muncă locale și autorități administrative locale, organizații de lobby, universități, centre de informare pentru șomeri și parteneri sociali. Obiectivul principal este încurajarea dialogului social prin dezvoltarea unor mecanisme diverse de consultare și stabilirea unor strategii concrete pentru sprijinul pieței muncii locale în cadrul parteneriatului social. La urmă, va fi înființat un Centru pentru Dialog Social care va coordona acțiunile viitoare comune ale partenerilor sociali din regiune.
- Proiectul interregional „Parteneriat și cooperare pentru o piață a muncii modernă” este coordonat de o universitate particulară, Academia de Management (SWSPiY) din Lodz. Obiectivul principal este întărirea eficienței instituțiilor pieței muncii și funcționarea mai bună a acestora prin dezvoltarea întregului sistem de parteneriat social regional și interregional și a strategiilor pentru o mai bună cooperare. În completarea partenerilor sociali, beneficiarii proiectului sunt de asemenea angajați ai agențiilor de forță de muncă locale și regionale și reprezentanți ai ONG-ilor active pe piața muncii locală. Principala activitate este stabilirea unui Forum Regional al Serviciilor Publice de Ocupare și alte instituții ale pieței muncii pentru fiecare regiune pentru dezvoltarea unei piețe a muncii inovativă bazată pe un parteneriat între autoritățile publice și partenerii sociali. Va fi creată o platformă internet pentru schimb de informații printre beneficiarii de proiect și alte instituții internaționale ale pieței muncii.

Totuși, așa cum reiese de mai sus, mai rămân multe de făcut. Evaluările proiectelor Phare au arătat că transpunerea acquis-ului din domeniul legislației muncii și înființarea unei baze instituționale pentru dialogul autonom au fost adesea realizate, dar sustenabilitatea rezultatelor va depinde de cum condițiile legale și financiare pot fi stabilite. Proiectele structurale de capacitate instituțională în cadrul FSE pot ajuta în acest sens.

Câteva măsuri și rezultate posibile sunt descrise în cele de mai jos. Acțiunile depind de evaluarea nevoilor în Statul Membru în care vor fi implicați partenerii sociali. Acestea sunt doar câteva posibilități dintr-o largă varietate de măsuri și lista nu este exhaustivă.

- Crearea centrelor naționale pentru formare profesională a partenerilor sociali care ar putea fi create pentru a oferi cursuri reprezentanților partenerilor sociali și oficialilor guvernamentali. Centrele vor putea oferi de asemenea și cursuri de limbi străine care să ajute partenerii sociali să participe complet la activitățile Consiliilor de Muncă Europene și ale Uniunii Europene.
- Măsuri pentru diseminarea informațiilor despre legislația existentă și instituțiile pentru dialog social cu scopul recrutării mai multor angajați și angajatori care să participe la dialogul social.
- Forumuri ale reprezentanților din sindicatele centrale, ai administratorilor locali ai firmelor/reprezentanților consiliilor de muncă și ai reprezentanților din patronatele centrale și firmelor locale cu scopul de a încuraja angajații și angajatorii la nivel de întreprindere să stabilească sisteme de reprezentare a angajaților.
- Promovarea activităților privind importanța și avantajele parteneriatului social.
- Sesiuni de formare profesională despre procesele de consultări și informări, negocieri colective, medieri și arbitrări, participări la Consiliile de Muncă Europene.
- Elaborarea și întărirea sistemelor de mediere care să sprijine soluționarea disputelor colective de muncă.
- Formare profesională și materiale de curs pentru negociatorii publici,
- Baze de date pe internet cu contractele colective de muncă și legislația muncii.
- Mijloace și manuale pentru nivelurile sectoriale și de întreprindere.
- Acțiuni menite să creeze/întărească dialogul social sectorial Acțiuni menite să stabilească și să întărească dialogul social sectorial bipartit și să sprijine formarea unor structuri sectoriale.
- Acțiuni menite să stabilească și să întărească dialogul social sectorial tripartit care includ întărirea capacității administrative a autorităților publice. Ar putea fi organizate sesiuni speciale care să includă formare profesională pentru oficialii care sunt implicați în relații industriale (în special, referitoare la contribuția acestora la Strategia Europeană de Ocupare).
- Întărirea structurilor pentru implicarea partenerilor sociali în Programele Naționale de Reformă.
- Cursuri de formare profesională despre mecanismele de dialog social la nivel UE.

- Proiecte care să ajute implementarea legii micii UE.
- Proiecte referitoare la implementarea acordurilor europene de dialog social (de exemplu, acordul cadru despre stresul la locul de muncă) la nivel național și/sau regional.

Exemple de acțiuni comune în timpul perioadei anterioare de programare

- În Olanda, măsurile legate de formarea profesională a angajaților sunt în mod esențial implementate de fondurile O&O („fondurile sectoriale” care sunt administrate de partenerii sociali) și de asemenea de către municipalitate. Fondurile O&O sunt ale angajatorilor grupați în organizații sectoriale și sindicate și ale celor care oferă/organizează formare profesională pentru angajați.
- Fondurile pentru formare profesională sectorială bipartite sau tripartite ca acelea deja existente în Belgia sau Olanda. Angajatorii și sindicatele au înființat organizații de formare profesională, împreună cu autoritățile naționale implicate, în vederea derulării acțiunilor sub liniile directe ale Strategiei Europene de Ocupare (și considerabil sub adaptabilitatea lucrătorilor și a întreprinderilor). Astfel de fonduri comune pentru formare profesională vor fi de importanță specială pentru noile State Membre, unde un număr mare de programe sectoriale de restructurare sunt acum în derulare. Funcționarea unor astfel de fonduri trebuie să includă contribuțiile financiare ale partenerilor sociali, în conformitate cu Articolul 11 din Regulamentul FSE.
- „Workway” este o inițiativă irlandeză de parteneriat, destinată combaterii nivelurilor inacceptabil de mari ale șomajului în rândul persoanelor cu dizabilități prin creșterea conștientizării și abordării obstacolelor care să crească oportunitățile de angajare pentru persoanele cu dizabilități. „Workway” este condus de IBEC și ICTU și implică angajatori locali, persoane cu dizabilități, reprezentanți ai sindicatelor și toți partenerii relevanți, incluzând furnizorii de servicii, Departamentele Guvernului și Agenții de Stat. (Acțiuni Comune)
- Centrul Național Irlandez pentru Parteneriat și Performanță (NCP) a fost înființat de Guvern să sprijine și să gestioneze schimbarea la locurile de muncă din Irlanda. Scopul Centrului este să permită organizațiilor din sectoarele private și publice, prin parteneriate, să răspundă schimbării, în vederea îmbunătățirii capacității și performanței. Strategia NCP implică crearea unei viziuni pentru schimbarea locului de muncă, dezvoltarea unor modele de bune practici, dezvoltarea mijloacelor pentru schimbarea locului de muncă, și dezvoltarea rețelelor. (Dezvoltarea Capacității/ Acțiuni Comune)
- Țara Galilor a înființat „Uniunea Partenerilor Sociali” (o companie cu răspundere limitată deținută în comun de principalul angajator și organizațiile sindicale), care să furnizeze partenerilor sociali capacitatea de a introduce politica de muncă a Blocului Național. Această uniune

primește granturi de la Guvernul Țării Galilor. (Dezvoltarea Capacității/ Acțiuni Comune)

- În Țara Galilor, Guvernul Țării Galilor a lansat „Parteneriatul Planului de Acțiune de Lucru” în vederea creșterii conștientizării și înțelegerii în rândul angajatorilor și angajaților despre beneficiile abordării parteneriatului; îmbunătățirii sprijinul acordat organizațiilor în dezvoltarea aranjamentelor noi de parteneriat sau existente, care îmbunătățesc performanța în afaceri și cresc satisfacția la locul de muncă; facilitării diseminării bunelor practici. Planul de Acțiune conține o gamă largă de acțiuni, incluzând cercetarea, relaționarea, diseminarea, formarea profesională și sprijinul în afaceri. (Dezvoltarea Capacității/ Acțiuni Comune)
- Marea Britanie are un „Fond de Învățare al Sindicatelor”, care creează capacitatea sindicatelor în vederea sprijinirii învățării la locul de muncă pe baza parteneriatelor dintre angajatori, sindicate și furnizorii de învățare (Capacitatea instituțională/Acțiuni comune).
- Marea Britanie are un „Parteneriat al Fondului de Lucru” pentru încurajarea afacerilor în vederea modernizării metodelor de lucru și organizării pe baza abordărilor de parteneriat la locul de muncă (Acțiuni Comune).
- În Anglia, „Parteneriatele Regionale de Abilități” au fost dezvoltate cu implicarea agențiilor de dezvoltare regională, consiliilor de învățare și abilități, Jobcentre Plus, furnizorilor de formare și partenerilor sociali (Acțiuni comune/Capacitate instituțională).